

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА ВСС	
Регистрационен индекс	Дата
15850	01-04-2024

ДО СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА ВСС,
123-

ОТГОВОР НА ВЪПРОСИ НА БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВИ ИНИЦИАТИВИ

от Калинка Костадинова Иванова - кандидат за административен
ръководител на Районен съд Благоевград.

Уважаеми членове на съдийската колегия на ВСС,
Уважаема госпожо Директор на Български институт за правни
инициативи,

По повод подобна процедура за избор на административен
ръководител на Районен съд Благоевград, проведена през есента
на 2023г., изразих становището си по някои от въпросите, касаещи
конституционните промени, отнасящи се към съдебната власт,
съдебната реформа, самоуправлението на съдиите и пр., като
становището ми не се е променило съществено. Тези въпроси
касят няколко много съществени теми, които са предмет на
множество задълбочени дискусии от професионалните общности,
научните среди, съсловните организации на съдиите и прокурорите
и аз не бих могла на този форум да изкажа сериозно и задълбочено
мнение по тези въпроси, но въпреки това подчертавам, че
поддържам промените, които са насочени към утвърждаване на
независимостта на съдебната система чрез промяна на правилата
за избиране на членове съдийската колегия на ВСС, както и
редуциране на правомощията на главния прокурор и въвеждане на
ефективен механизъм за неговото разследване.

Въпросите относно съдебната реформа отдавна и сериозно
занимават всички съдии и на мен не ми е безразлично по какъв
начин ще бъде променена съдебната карта, каква ще бъде съдбата
на малките съдилища, ще се стигне ли до същностни промени в
подсъдността на делата и т.н - въпроси, които аз и моите колеги сме
обсъждали неведнъж. Бяхме привърженици на т.нар модел 4, който
предвиждаше промяна в структурата на районните и окръжните
съдилища, в подсъдността на някои производства, по които първа
инстанция да е окръжния съд, а в районните съдилища да останат
сравнително по-малко като вид и по-леки дела, да се редуцират
районните съдии и на това ниво да останат по-младши съдии. С
някои изключения подкрепяхме тези предложения, като считахме,

че това ще намали свръхнатоварването на съдилищата, по-ефективно ще бъде използван съдийският капацитет, но същевременно няма да бъдат закривани т.нар малки съдилища, чието значение в малките общности е голямо заради достъпа на хората до правосъдие, по-високите нива на сигурност и усещане за държавност там, където има съд, прокуратура, структура на полицията.

Въпросът за натовареността на съдилищата е много съществен и също не би могъл да бъде изчерпан с кратък отговор, но считам, че решение съществува, като се увеличи числеността на съдиите в големите съдилища, които са с традиционно голямо натоварване и се намали в останалите. В полза на решаване на този въпрос е редовен и чест анализ на натоварването и свободните работни места и заемането им чрез конкурси, включително и за назначаване по заместване на продължително отсъстващи съдии. Отново подчертавам, че не може да бъде пренебрегван и въпросът за високото натоварване на администрацията на районните съдилища, като считам, че от много съществено значение е ВСС да вземе решение за преразглеждане на правилата за числеността и съотношението между магистрати и служители на районно ниво, тъй като то вече не съответства на съществуващото свръхнатоварване.

Въпросите относно заплащането на труда на магистратите също са от много съществено значение за съдиите, включително и за мен, като считам, че действително има твърде голяма разлика във възнагражденията на магистратите в различните инстанции и е необходимо законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, като заплащането да бъде обвързано с качеството на работата, атестационните оценки, ранга, опита, активността в участие в професионални дейности, извън правораздавателния процес.

Мнението ми за единната информационна система на съдилищата не е еднозначно, като макар, че все още изпитвам силно недоволство от излишно сложния интерфейс, липсата на интелигентен и интуитивен софтуер, който по подобие на програмата Word да създава и обработва текст лесно, аз и моите колеги все пак свикнахме да работим с ЕИСС и оценяваме нейните предимства да съхранява и прехвърля информация по делото,

както и развитието ѝ и включването на нови функционални възможности.

Подкрепям медиацията, включително и по висящи дела, като считам, че предвидените промени са в състояние да разтоварят съда, да спестят на страните време и усилия за водене на дълги съдебни процеси и може да съхрани нормални отношения между тях. Отчитам и критиките към промените в Закона за медиация, които предвиждат задължителна медиационна процедура по висящи граждански дела, като споделям част от резервите, описани в искането на Висшия адвокатски съвет от 06.03.2024г. към Конституционния съд, свързани с опасенията, че задължителната медиация може да застраши ефективната съдебна защита, като забави съдебния процес и да го оскъпи, както и да ограничи правото на избор на страните. Надявам се, че след произнасяне на КС ще се стигне до балансирано решение, което да запази задължителната медиация, като създаде гаранции срещу нарушаване на правото на съдебна защита.

Както посочих и по-рано, подкрепям най-сериозно и искрено реформата, насочена към утвърждаване на съдийското самоуправление. Разбирам промените като опит за постепенното премахване йерархичния модел на "власт и подчинение" между съдии и административни ръководители и опит за укрепване на независимостта на съдиите и тяхната безпристрастност. Затова винаги заставам в инициатива на решаване на съществени въпроси за съда от съдиите на форума им, наречен общо събрание. Считам, че от голяма важност за нас е важните решения да се вземат колективно от всички или от мнозинството на съдиите, както и всички да участват в процеса на управление на съда. Следвайки тези убеждения предлагам на съдиите да участват в комисии за контрол на различните административни служби, при назначаването на нови служители, заместване на председателя, представителство на съда в обществени събития и пр. Зная и виждам, че развитието на съдийското самоуправление, като един по-демократичен модел, среща трудности и съпротиви, затова разбирам, че то следва да бъде още по-упорито подкрепяно и моите усилия в тази посока са неотклонни!

Размислите ми по въпроса за създадените отделни етични кодекси на магистратите са свързани с убеждението, че изискванията за етично поведение са приложими към всички

магистрати - съдии, прокурори и следователи, членове на Висшия съдебен съвет, инспектори в Инспектората към Висшия съдебен съвет. Всички ние сме задължени да спазваме принципите за независимост, безпристрастност, почтеност, благоприличие, учтивост помежду си, с административните служители и гражданите. Към магистратите са поставени високи изисквания, отнасящи се към морала и възпитанието, а нарушаването им оказва много негативно влияние върху доверието и авторитета на съдебната система. Същностно правилата на етичното поведение се отнасят към всички магистрати, които следва да се придържат към високи моралните и етични стандарти.

В отговор на въпросите, поставени към мен, считам, че съвсем кратко и без да навлизам в детайли на темите, мога да отговоря следното:

Относно въпрос, свързан с мерките за преодоляване на свърхнатовареността на съдиите от РС Благоевград – потвърждавам, че свърхнатовареността е факт, който е установен от нас и е посочен в отчетния доклад на съда за 2023г., както и в предишните, където се вижда, че всички съдии са превишили коефициент на натовареност 110 и всъщност се намират в диапазон 110-180, което по правилата за оценка натовареността на съдиите, приети от ВСС, означава, че съдиите са високо натоварени и това изисква да се предприемат организационни и други подходящи мерки от компетентните органи. Съдът не разполага с вътрешни възможности да намали натоварването на съдиите и поради това този въпрос следва да бъде решен от ВСС, на който ние ще представим пълната информация на натоварването и ще помолим за откриване на нови съдийски щатове. Това вече е правено през 2023г. и не доведе до резултат и поради това ще бъде повторено.

Когато в концепцията си говорех за въвеждане на облекчени методи за създаване и обмен на документи и информация, както и използване на вече създадени от други органи електронни документи, имах предвид, че в действителност по-голямата част от документите по делата съществуват вече в електронен формат и могат да бъдат използвани от съда, без да е необходимо отново да бъдат създавани от нас – бихме могли например да използваме дигиталните документи, създадени в досъдебното производство от разследващите органи, а в административнонаказателните

производство от наказващите органи, както и документите, създадени при разглеждане на делото от други съдебни инстанции. Затова е необходимо да съществува дигитална свързаност между съда и тези органи или да бъде постигнато съгласие за прехвърляне на дигитална информация чрез електронна поща, което и сега се прави по част от делата. Друга система, която улеснява създаването на документи е дигитализирането на устната реч – т.нар voice to text, за чието създаване съдействахме и се надяваме да бъде въведена в съдилищата скоро.

Относно възможностите да бъде неутрализиран спорът между съдиите за натоварването и необходимостта от увеличаване на броя на съдиите в гражданското или наказателното отделение – това е спор, който е свързан с високото натоварване на съдиите и опитите им да решат този проблем чрез вътрешна реорганизация. Въпросът е дискутиран между нас многократно, като всеки път спорът се очертава около това как действително се измерва съдийската натовареност и дали броя на делата или индексите за натовареност дават по-достоверна оценка. Съдиите трудно стигат до единодушие, но въпреки споровете ни, последните три решения за това в кое от отделенията следва да работят новопостъпилите съдии са взети с единодушие. В полза на разбирането за естеството на работа и действителната натовареност на съдиите в двете отделения ще бъде да продължат срещите и разговорите ни, както и редовно представяне на съдиите на информация за натовареността на всеки от нас.

В заключение подчертавам, че част от поставените теми се отнасят към големите въпроси пред съдебната система и не биха могли да получат сериозен и изчерпателен отговор от мен в този форум, но се надявам, че са изяснили възгледите и надеждите ми за бъдещето на съда.

01.04.2024г.
гр. Благоевград

С уважение
съдия Калина Иванова